

Một Số Điều Không Đúng Trong Nghi Thức Hajj - Umrah - Thăm Viếng

[Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامي]

Soạn thảo

Sheik: Tiến sĩ Abdul-Aziz bin Muhammad
Al-Sidhan

Dịch thuật : Abu Zaytune Usman Ibrahim

Kiểm duyệt : Abu Hisaan Ibnu Ysa

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ من مخالقات الحج والعمرة والزيارة ﴾

« باللغة الفيتنامية »

جمعها فضيلة الشيخ

د. عبد العزيز بن محمد السدحان

ترجمة: أبو زيتون عثمان إبراهيم

مراجعة: أبو حسان محمد زين بن عيسى

2011 - 1432

IslamHouse.com

Mục lục

Chủ đề	Trang
* Lời mở đầu	7
1- Lơ là và trễ nải trong việc định tâm Ihram đôi với người đi bằng đường hàng không	10
2- Quan niệm của một số phụ nữ về việc phải mặc đồ Ihram với màu sắc riêng biệt.	11
3- Một số phụ nữ có kinh nguyệt đi ngang qua Miqa-t mà không định tâm Ihram	12
4- Quan niệm của một số người làm Hajj rằng không được thay đổi đồ Ihram	13
5- Tự quy định các lời du-a nhất định nào đó khi đi Tawaf	14
6- Nhiều người làm Hajj tưởng rằng nghi thức Ihram đơn giản chỉ là mặc hai mảnh vải vào người	16
7- Một số người làm Hajj trong lúc nói lời Talbiyah thì lại cười và đùa giỡn	17
8- Một số nam giới mặc đồ Ihram để trần vai	

- bên phải 18
- 9- Một số người làm Hajj hôn Arruknul-yama-ni 19
- 10- Đi Tawaf bên trong Alhijr Isma-il 20
- 11- Quan niệm của một số người đi Tawaf rằng dâng lễ nguyện hai Rak-at sau Tawaf là phải thực hiện gập sát Maqa-m Ibrahim 21
- 12- Một số người đi Tawaf sờ đụng vào Maqa-m Ibrahim, tường Ka'bah và chần phủ của nó 22
- 13- Sự chen lấn và xô đẩy của một số người phụ nữ tại cục đá đen 23
- 14- Một số người đi Tawaf xong vẫn để trần vai 24
- 15- Định tâm bằng lời để bắt đầu Tawaf và Sa-I 25
- 16- Ra khỏi Masjid Haram bằng cách đi lùi sau khi đã Tawaf Ifa-dhah 27
- 17- Một số người đi Tawaf khi không thể chạm tay chào Salam đến Ruknul-yama-ni thì đưa tay ra dấu và Takbir 28
- 18- Sa-i mười bảy vòng, kết thúc vòng thứ bảy tại Safa 28
- 19- Quan niệm rằng Sa-i sẽ không được hoàn thành nếu không leo lên đến cuối ngọn đồi Safa hay Marwah 29

- 20- Dâng lễ nguyện Salah hai Rak-at sau Sa-I 30
- 21- Vẫn tiếp tục Tawaf hay Sa-i cho dù cuộc lễ
nguyện bắt buộc đã được tiến hành 31
- 22- Một số người đi Sa-i vẫn để trần vai phải 31
- 23- Rời Arafah trước lúc mặt trời lặn 32
- 24- Vội vã và hấp tấp trong lúc di chuyển từ
Arafah để tới Muzdalifah 33
- 25- Lo nhặt lượm các viên đá cho ném Jamarat mà
không chịu dâng lễ Salah Maghrib và I'sha ngay khi
vừa đến Muzdalifah 34
- 26- Không cố gắng xác định hướng Qiblah khi dâng lễ
nguyện Salah Maghrib và I'sha tại Muzdalifah, kể cả lễ
nguyện Salah Alfajr 35
- 27- Ném đá Jamarat một cách kích động và buông lời
chửi rủa Shaytan theo quan điểm lệch lạc 36
- 28- Ném đá Jamarat với những cục đá to, giày dép,
và kể cả khúc gỗ 36
- 29- Một số người làm Hajj tiến đến các trụ
Jamarah một cách hung tợn 37
- 30- Cạo đầu một phần và chừa lại một phần,

hoặc cắt ngắn một ít ở phần trước đầu,

hoặc một ít ở phần sau ót 37

31- Quan niệm việc viếng thăm Masjid của

Nabi ở Madinah là một nghi thức của Hajj 39

32- Lớn tiếng đọc các lời du-a tại mộ của Nabi ﷺ 41

33- Viếng thăm các địa điểm và các thành

đường khác trong Madinah 42

34- Hướng mặt đến mộ của Nabi trong lúc du-a 44

Lời Mở Đầu

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ
أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا
هَادِيَ لَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ.

Mọi lời ca ngợi và tán dương kính dâng lên Allah, bầy tôi xin tạ ơn Ngài, xin Ngài phụ hộ và che chở, xin Ngài tha thứ tội lỗi cho bầy tôi, và xin Ngài che chở bầy tôi tránh khỏi những điều xấu từ bản thân cũng như từ các hành vi của bầy tôi. Quả thật người nào được Allah hướng dẫn thì sẽ không bị lạc lối và người nào bị Ngài làm mất phương hướng thì sẽ không bao giờ được dẫn dắt đúng đường. Và bẻ tôi xin chứng nhận rằng không có Đấng thờ phượng nào khác ngoại trừ một mình Allah duy nhất, không có đối tác cùng Ngài, và bẻ tôi xin chứng nhận Muhammad là vị Thiên Sứ và bẻ tôi của Ngài.

Quả thật, Hajj là một nghĩa vụ bắt buộc trong các điều luật thiêng liêng của Islam. Nó là trụ cột thứ năm trong năm trụ cột của nền tảng Islam. Và khi nào một người có đủ điều kiện và khả năng thực hiện nó mà không thi hành thì sẽ là người mang tội rất lớn với Allah. Ngài phán:

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا﴾ (سورة آل عمران :

(49)

﴿Và việc đi hành hương Hajj theo lệnh của Allah tại ngôi đền Ka’bah là một bổn phận đối với người nào trong nhân loại có đủ điều kiện và khả năng thực hiện nó﴾ (Chương 3 – Ali-Imran, câu 97).

Và trụ cột thiêng liêng này, nếu như người Muslim nào thực hiện nó để làm tròn bổn phận và nghĩa vụ thì sẽ tốt hơn những việc làm khác. Nabi ﷺ đã nói:

« مَنْ حَجَّ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وُلِدَتْهُ أُمُّهُ » (متفق عليه)

“Ai làm Hajj mà không dâm dục, không làm điều tội lỗi thì sẽ trở lại y như thuở mới lọt lòng mẹ” (Hadith được thống nhất về tính xác thực của nó).

« الْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْحَنَّةُ » (متفق عليه)

“Việc hành hương Hajj hoàn thành tốt đẹp khi được công nhận thì phần ân thưởng không gì hơn là Thiên Đàng” (Hadith được thống nhất về tính xác thực của nó).

Bởi lẽ đó, mỗi người Muslim nên phải cố gắng và nỗ lực làm sao để thực hiện việc hành hương Hajj theo đúng cung cách và nghi thức mà Nabi ﷺ đã làm vì Người đã có di huấn:

« خُذُوا عَنِّي مَنَائِبَكُمْ » (رواه أحمد)

“**Hãy lấy các nghi thức Hajj từ Ta**” tức hãy noi theo các nghi thức của Ta (Ahmad).

Tuy nhiên, điều này không thể nào không tham khảo và học hỏi từ các vị U'lama (học giả), những người có kiến thức hiểu biết sâu rộng về các lời di huấn cũng như cung cách hành động thực sự chính xác từ Nabi ﷺ, mục đích để biết được cái nào đích thực là Sunnah (đường lối) của Người hầu để làm theo cho đúng và bỏ đi những gì không đúng với Sunnah của Người, những gì mà nó là nguyên nhân làm giảm đi ân phước.

Và với vấn đề này - những điều không đúng trong nghi thức Hajj, Umrah và thăm viếng - tôi muốn gửi gắm đến các quý đồng đạo Muslim một số điều mà đa số những người hành hương Hajj thường hay mắc phải, nguyên nhân có thể là do họ không hiểu biết, hoặc có thể là do họ bắt chước người khác một cách không đúng, hoặc có thể do nhiều nguyên nhân khác. Mong những gì được trình bày sẽ giúp cho những đồng đạo hành hương Hajj có thể hiểu và tránh hầu cho việc hành hương Hajj của họ được hoàn thành tốt đẹp một cách trọn vẹn.

Qua quyển sách này, tôi cầu xin Allah, Đấng Tối Cao ban điều hữu ích cho những ai ghi chép, đọc và

tuyên truyền nó, quả thật Ngài là Đấng hằng nghe và hằng đáp lại lời cầu xin.

1- Một số người đi làm Hajj hay Umrah bằng đường hàng không, khi họ bay ngang qua điểm Miqat (nơi định tâm Ihram để vào Hajj) thì họ cầu thả và không chú ý đến việc định tâm Ihram, thậm chí một số người chỉ định tâm Ihram này khi nào họ đã hoàn toàn đáp xuống mặt đất. Cả hai loại người này đều sai.

Người muốn làm Ihram nên mặc đồ Ihram trước khi đến điểm Miqat để khi bay ngang qua nó thì y sẽ định tâm và nói lời bắt buộc Talibiyah để định tâm vào Ihram, y cũng có thể mặc đồ Ihram trước khi lên tàu bay và như vậy sẽ tốt hơn vì biết đâu trên tàu bay có thể y sẽ gặp khó khăn và trở ngại trong việc mặc đồ Ihram do chỗ trong tàu hạn hẹp hay bị bất tiện với dây an toàn, ...

Sheik Abdul Azeez bin Baaz rahimahullah nói: “Người đi làm hành hương bằng đường hàng không hay đường biển thì phải định tâm Ihram khi nào đã đến Miqat giống như người đi bằng đường bộ khi nào họ gặp được Miqat. Việc định tâm Ihram trên tàu bay hay trên tàu thủy có thể được thực hiện sớm hơn một chút trước khi đến Miqat mục đích nhằm để trừ hao cho tốc độ cao

của chúng⁽¹⁾, còn nếu như người nào qua khỏi Miqat mà chưa định tâm Ihram thì không cần phải quay lại mà cứ định tâm Ihram ngay tại chỗ y đang ở nhưng y phải trả Fityah (giết một con cừu) tại Makkah rồi đem phân phát tất cả cho những người nghèo”⁽²⁾.

2- Và một trong những điều sai là một số phụ nữ quan niệm rằng đồ Ihram của họ bắt buộc phải mang một màu nhất định nào đó như màu xanh lá cây chẳng hạn. Đây là điều hoàn toàn không đúng bởi thật sự không có quy định về một màu nhất định nào đó cho người phụ nữ trong trang phục Ihram cả mà chỉ có quy định rằng người phụ nữ không được phép mặc các bộ áo có sự trưng diện hoặc gây sự chú ý.

Sheik Abdul Azeez bin Baaz rah nói: *“Việc một số người quy định đồ Ihram cho người phụ nữ phải là màu xanh lá cây hay màu đen, không được phép mặc các màu khác là không có cơ sở trong giáo luật.”⁽³⁾.*

Sheik Ibnu Baaz rah cũng nói: *“Người phụ nữ có thể mặc Ihram với những gì cô ta muốn, không có quy*

⁽¹⁾ “Fata-wa (Hỏi đáp) quan trọng” (28 -32)

⁽²⁾ “Fata-wa (Hỏi đáp) quan trọng” trang (34), “Hướng dẫn làm Hajj và Umrah” trang (35)

⁽³⁾ Quyển “Attahqeeq wa Al-Idhah” “Xác minh và chứng thực” trang (14)

định riêng biệt và đặc trưng về một loại quần áo nào đó như một số người đã quan niệm sai lầm, tuy nhiên tốt nhất là đồ Ihram của phụ nữ là các loại quần áo thông thường không có sự trưng diện, gây sự chú ý cho người khác bởi vì cô ta sẽ hòa mình với đám đông thiên hạ, và nếu như người phụ nữ Ihram với bộ đồ có sự trưng diện thì Ihram đó của cô ta vẫn có giá trị nhưng cô ta bị mất đi phần ân phước.”⁽⁴⁾

3- Và một trong những điều liên quan đến phụ nữ là việc người phụ nữ đi làm Hajj hay Umrah bất ngờ có kinh nguyệt khi đến điểm Miqat thì cô ta không định tâm Ihram vì nghĩ rằng định tâm Ihram bắt buộc cần phải trong thể trạng Taha-rah (sạch), thế là cô ta đã qua khỏi Miqat mà chưa có Ihram. Đây là điều sai lầm, bởi kinh nguyệt không ảnh hưởng đến việc định tâm Ihram. Người có kinh nguyệt phải làm Ihram bình thường và làm tất cả các nghi thức khác của Hajj giống như những người làm Hajj bình thường khác ngoại trừ Tawaf (một trong những nghi thức Hajj là đi vòng quanh) ngôi đền Ka’bah thì cô ta phải trì hoãn đến khi nào đã Taha-rah⁽⁵⁾. Và bằng chứng cho điều này là Hadith được Albukhari ghi lại về câu

⁽⁴⁾ “Fata-wa (Hỏi đáp) quan trọng” trang (31-32)

⁽⁵⁾ “Fata-wa (Hỏi đáp) quan trọng” trang (31-32)

chuyện của bà A'ishah ﷺ rằng lúc bà đang trên đường đi làm Hajj thì bất ngờ đến tháng kinh nguyệt, bà nói: Nabi ﷺ đã bước vào gặp tôi và tôi đang khóc thì Người hỏi: **“Chuyện gì làm nàng khóc ?”** Tôi nói: Thê bởi Allah, em sợ năm nay em không thực hiện được Hajj rồi. Người nói: **“Chắc là nàng đã đến chu kỳ à ?”** Tôi bảo: Vâng, đúng vậy. Người bảo: **“Quả thật, đó là một điều mà Allah đã định cho con cháu giới nữ của Adam. Bởi vậy, nàng cứ làm tất cả những gì mà những người làm Hajj phải làm trừ việc Tawaf thì nàng hãy đợi đến khi đã sạch kinh.”**⁽⁶⁾.

4- Và một trong các điều sai lầm là một số người đi hành hương Hajj hoặc Umrah cho rằng bộ đồ Ihram mà họ mặc tại Miqat để định tâm vào Hajj hay Umrah không được phép cởi ra để thay bộ khác cho dù nó có dơ bẩn đi nữa. Và đây là sự thiếu hiểu biết của họ. Thật ra việc thay đổi đồ Ihram hoặc thay đổi dép khi có nhu cầu thì vẫn được phép bình thường ngoại trừ phạm những điều cấm trong các nghi thức Hajj⁽⁷⁾.

Sheikh Abdul Azeez bin Baaz ﷺ nói: *“Không vấn đề gì trong việc giặt giũ các bộ đồ Ihram, cũng như*

⁽⁶⁾ “Các nghi thức Hành hương của AlFawzan” trang (44-45)

⁽⁷⁾ “Các nghi thức Hành hương của AlFawzan” trang (43)

không vấn đề gì trong việc thay bộ Ihram mới hay bộ Ihram đã được giặt sạch.”⁽⁸⁾. Và Sheikh Abdullah bin Hameed رحمته cũng nói như vậy.⁽⁹⁾

5- Rất nhiều người hành hương Hajj áp dụng những lời cầu nguyện và tụng niệm riêng biệt nhất định nào đó trong lúc Tawaf, họ chỉ đọc nó khi thực hiện nghi thức này mà thôi. Họ cùng nhau đọc tập thể theo sa và lặp lại **nhau hô to**
Một Số Điều Không Đúng Trong Nghi Thức Hajj - Umrah - Thăm Viếng **à điều hoàn**
toàn không **ừ nhất là họ**
đã tự quy định lời tụng niệm và lời cầu nguyện đặc trưng riêng biệt cho nghi thức này trong khi không có bằng chứng nào từ Nabi ﷺ cho thấy phải đọc lời tụng niệm hay cầu nguyện nhất định nào đó trong lúc Tawaf. Thứ hai, cầu nguyện tập thể là một điều Bid'ah (điều cải biên, đổi mới), hơn nữa việc làm này gây phiền nhiễu đến những người khác đang Tawaf. Thật ra giáo luật chỉ quy định việc tụng niệm và cầu nguyện là theo từng cá nhân và không nên to tiếng⁽¹⁰⁾.

Sheikh Ibnu Uthaymeen رحمته nói: “Và một trong những điều sai mà một số người đi Tawaf đã phạm phải

(8) “Fata-wa (Hỏi đáp) quan trọng” trang (25)

(9) “Hướng dẫn nghi thức Hajj” trang (24)

(10) “Các nghi thức Hành hương của AlFawzan” trang (45-46)

là họ đã tập hợp thành từng nhóm có một người dẫn đầu, họ cùng nhau hô to lặp lại lời cầu nguyện theo sau người dẫn đầu trong nhóm của họ một cách rất đồng loạt. Việc làm này của họ đã gây phiền nhiễu đến những người khác đang Tawaf, và thật ra họ cũng không biết họ đang nói gì trong lúc đi Tawaf. Đáng lẽ ra, cuộc đi Tawaf này phải được thực hiện một cách từ tốn nhưng họ lại gây phiền nhiễu và ồn ào đến những bệ tôi của Allah đang cùng họ ở một nơi nghiêm trang và an bình. Quả thật, Nabi ﷺ đi ra thì gặp mọi người đang dâng lễ Salah và họ đọc lớn tiếng trong lúc cầu nguyện thì Người bảo: **“Mỗi người các người muốn cầu nguyện thầm kín với Thượng Đế của mình thì người này chớ đừng lớn tiếng hơn người kia trong lúc đọc Qur’an.”** (do Malik ghi lại trong bộ *Almuwatta*)⁽¹¹⁾, và học giả Ibnu Abdul-Bar nói đây là Hadith xác thực. Sẽ là điều tốt hơn biết bao nếu như khi đến Ka’bah mà người dẫn đầu trong nhóm cho cả nhóm đứng lại và nói: Hãy làm thế này, hãy nói như thế này, hãy tụng niệm và cầu nguyện theo những gì mọi người yêu thích. Sau đó, y cùng họ đi Tawaf một cách từ tốn và bám sát họ để họ không thực hiện sai. Tất cả họ đi Tawaf một cách nghiêm trang với tấm lòng kính sợ Allah, họ cầu nguyện khấn vái Ngài một cách kính cẩn và đầy niềm hy vọng theo những gì mà họ mong

⁽¹¹⁾ Bộ “AlMuwatta” chương “hành vi trong lúc đọc” trang (72)

muốn và theo những gì mà họ biết ý nghĩa của nó. Họ hoàn tất việc Tawaf một cách tốt đẹp mà không gây phiền hà đến mọi người xung quanh.”⁽¹²⁾

Shiekh Islam Ibnu Taymiyah rahimahullah nói: “Và trong việc làm đó tức Tawaf không có quy định lời tụng niệm nhất định nào từ Nabi ﷺ, và Người cũng không ra lệnh, không nói và cũng chẳng dạy bảo về điều đó, mà ngược lại, người đi Tawaf có thể tụng niệm và khấn vái với tất cả những gì được giáo luật cho phép, còn những gì mà đa số mọi người khấn vái và tụng niệm với những lời tụng niệm và khấn vái riêng biệt nào đó đều không có cơ sở trong nền tảng giáo luật.”⁽¹³⁾

6- Nhiều người làm Hajj và Umrah tưởng rằng nghi thức Ihram chỉ đơn giản là mặc đồ Ihram vào sau khi cởi hết quần áo thông thường ra là xong. Thật ra, việc mặc đồ Ihram chỉ là phần chuẩn bị cho nghi thức Ihram, còn định tâm để vào Hajj mới đích thực là nghi thức Ihram. Và đây là một trong những điều chưa biết đối với nhiều người. Họ cứ tưởng chỉ cần mặc đồ Ihram vào là đã chính thức vào trạng thái Hajj không được phạm những điều cấm được quy định

⁽¹²⁾ Nghi thức Hajj của Ibnu Uthaymeen trang (30-31)

⁽¹³⁾ Bộ “Fata-wa” (Hỏi đáp) quyển 26 trang 122

trong Hajj, nhưng thật ra, những điều cấm này bắt đầu có hiệu lực chỉ sau khi đã định tâm vào Hajj mà thôi. ⁽¹⁴⁾

7- Một số người làm Hajj trong lúc nói lời Talbiyah và những lời tụng niệm khác thì họ lại xen vào những tiếng cười và đùa giỡn. Người đang trong thời gian nói lời Talbiyah nên cẩn trọng với một số cử chỉ và hành động như cười, đùa giỡn và những hành vi không nghiêm túc khác, hãy cố gắng hết sức nghiêm túc và trang trọng, và bản thân y nên cảm nhận rằng y đang đáp lại mệnh lệnh Thượng Đế của y, Đấng Tối Cao. Nếu y thành tâm kính sợ Allah trong mọi hành động của y từ lời nói, cử chỉ với hy vọng sự thương xót nơi Ngài thì Ngài mới thực sự ban ân phước cho y, bởi lẽ, việc làm Hajj sau khi hoàn tất mà được chấp nhận nơi Allah thì phần thưởng không có gì xứng đáng hơn là Thiên Đàng, còn nếu như y bất kính và có những cử chỉ và hành không tốt đẹp, hoặc làm những việc Bid'ah, những điều tội lỗi và nghịch đạo thì quả thật y đã cố tình làm phật lòng Ngài và tự y khiến cho các việc làm ngoan đạo của y không còn giá trị, cầu xin Allah che chở tránh khỏi những điều xúi bậy của Shaytan bởi

⁽¹⁴⁾ Tạp chí tuyên truyền số (1044) trang 12

Ngài là Đấng ban phúc và hướng dẫn đến mọi con đường tốt đẹp]⁽¹⁵⁾.

8- Và một trong các điều không đúng là một số nam giới cứ thản nhiên để trần vai phải của họ (Sunnah Al-idhtiba') trong suốt thời gian Ihram. Điều này quả thật không đúng theo quy định của giáo luật mà việc Sunnah này chỉ áp dụng cho Tawaf Qudum (Tawaf khi mới đến Haram đối với người làm Hajj) và Tawaf làm Umrah, còn trong mọi thời gian khác thì người làm Hajj hay Umrah phải che đậy cả hai bờ vai của mình.⁽¹⁶⁾

Học giả Ibnu A'-bidi-n có nói trong bộ Chú thích quyển 2 trang 21: *“Al-Idhtiba’ (việc để trần vai bên phải) là điều Sunnah (được khuyến khích) chỉ đối với Tawaf từ lúc trước khi bắt đầu Tawaf một chút cho đến khi xong, còn trong các thời điểm khác thì không có Sunnah này.”*⁽¹⁷⁾.

Học giả Ibnu Jawzhi nói về những người làm Hajj luôn để trần vai phải: *“Tôi thấy một nhóm người đã thiết kế đồ Ihram của họ bằng cách để trần một bên*

⁽¹⁵⁾ Bộ “Mufi-dul Al-anam” “Điều hữu ích cho nhân loại” quyển 1 trang 135

⁽¹⁶⁾ “Các nghi thức Hành hương của AlFawzan” trang 43

⁽¹⁷⁾ “Bằng chứng từ Nabi ﷺ” của Alba-ni

vai; họ cứ để như thế dưới ánh mặt trời nhiều ngày liền làm cháy cả da của họ, và họ làm thế để trưng diện và khoe thân thể giữa chốn đông người.”⁽¹⁸⁾.

Sheikh Ibnu Uthaymeen rah nói về vấn đề để vai trần một bên: “Khi nào xong Tawaf thì hãy cho mảnh Ihram của thân trên trở lại như lúc đầu (tức che cả hai vai không để trần một bên nữa) bởi vì việc để trần một bên vai chỉ được quy định trong lúc đi Tawaf mà thôi.”⁽¹⁹⁾.

Và trong bộ Mufi-dul Al-anam điều hữu ích cho nhân loại có nói: “Việc để trần vai một bên chỉ khi nào muốn Tawaf chứ không phải như một số người cứ tưởng nó là việc Sunnah trong suốt thời gian của tình trạng Ihram. Thật ra việc để trần vai một bên chỉ là Sunnah khi bắt đầu Tawaf hoặc trước đó một chút.”⁽²⁰⁾.

9- Một số người làm Hajj hôn Arruknul-yama-ni (gốc thứ tư của Ka’bah tính từ gốc có cục đá đen). Và đây là điều không đúng bởi vì đối với Arruknul-yama-ni thì theo Sunnah chỉ dùng tay chào Salam đến nó chứ không hôn; việc hôn chỉ được áp

(18) “Talbis Iblis” “Sự Quấy Nhiễu Của Iblis” trang 145

(19) “Almanhaj” “Phương Thức” trang 22

(20) “Mufi-dul Al-anam wa Nu-ruz zhalam” “Điều hữu ích cho nhân loại và ánh sáng của bóng tối” (1/266)

dụng với cục đá đen mà thôi. Đối với cục đá đen, theo Sunnah thì phải chào Salam đồng thời hôn lên nó nếu có thể, còn nếu vì bất tiện do quá đông người thì có thể ra dấu chào Salam là được.

Sheikh Islam Ibnu Taymiyah rahimahullah nói: “*Và riêng đối với Arruknul-yama-ni thì quan điểm đúng nhất trong các quan điểm bất đồng là không có hôn.*”⁽²¹⁾.

Học giả Ibnu Al-Ha-j: “*Hãy thận trọng với điều mà một số người đã làm không đúng đó là họ hôn Arruknul-yama-ni giống như họ hôn cục đá đen trong khi theo Sunnah chỉ chào Salam bằng tay chứ không bằng miệng.*”⁽²²⁾.

Học giả Ibnu Al-Qayyim rahimahullah nói: “*Có bằng chứng xác thực từ Nabi salallahu alayhi wa al-hisrah wa salamu rằng Người đã chào Salam với Arruknul-yama-ni chứ không có bằng chứng xác thực rằng Người đã hôn nó hay đã hôn tay của Người khi đưa tay chào Salam nó.*”⁽²³⁾.

10- Và một trong các điều sai mà một số người đi Tawaf thường phạm phải là họ đã đi bên trong Alhijr (vành hình cung nằm bên phải của Ka’bah nhìn từ Maqa-m Ibrahim) lúc đông người,

(21) Bộ Fata-wa quyển 26 trang 97

(22) “Madkhal” quyển 4 trang 224

(23) “Za-dul Ma-a’d” quyển 2 trang 225

thay vì họ phải đi Tawaf bên ngoài vành cung đó. Đây là một điều sai lầm rất nghiêm trọng, vì nếu như ai đi Tawaf như thế có nghĩa là y chưa Tawaf hết ngôi đền Ka'bah mà thực chất y chỉ Tawaf một phần của nó mà thôi.⁽²⁴⁾

Sheikh Islam Ibnu Taymiyah rahimahullah nói: “*Không được đi lọt vào bên trong Alhijr khi Tawaf vì hầu như toàn bộ Alhijr đều là phạm vi của ngôi đền Ka'bah và Allah ra lệnh bảo phải Tawaf quanh ngôi đền chứ không phải Tawaf bên trong ngôi đền.*”⁽²⁵⁾

Học giả Ibnu Al-Ha-j rahimahullah nói: “*Hãy coi chừng, đừng đi Tawaf lọt vào bên trong Alhijr bởi vì nó là một phần của ngôi đền Ka'bah, và việc Tawaf quanh hết ngôi đền sẽ không được hoàn thành trừ phi phải đi phía bên ngoài của Alhijr.*”⁽²⁶⁾

11- Và một trong các điều không đúng là một số người Tawaf quan niệm rằng việc dâng lễ nguyện Salah hai Rak-at sau khi Tawah là phải dâng lễ ở nơi gần kề với Maqa-m Ibrahim mới được. Bởi vậy mà họ đã cố sức chen lấn để có thể thực hiện được điều đó nên đã gây không ít phiền hà và trở ngại cho những

⁽²⁴⁾ “Nghi thức Hajj” của Ibnu Uthaymeen trang 26

⁽²⁵⁾ Bộ Fata-wa quyển 26 trang 121

⁽²⁶⁾ “Madkhal” quyển 26 trang 224

đồng đạo khác đang Tawaf trong những ngày làm Hajj. Đây quả là một quan niệm sai lầm. Thật ra, hai Rak-at sau khi Tawaf đều được ban phước cho dù được thực hiện bất kỳ nơi nào trong phạm vi của Masjid Haram. Người dâng lễ có thể dâng lễ phía sau Maqa-m Ibrahim và cũng có thể dâng lễ ở gian giữa hay ngay cả hành lang của Masjid. Như vậy y sẽ tránh bị người khác làm phiền và y cũng không gây phiền hà và trở ngại cho mọi người, hơn nữa, y có thể điềm tĩnh mà hoàn thành lễ nguyện một cách chu đáo.⁽²⁷⁾

Sheikh Ibnu Baaz rah nói: “*Khi nào đã xong phần Tawaf thì hãy dâng lễ nguyện Salah hai Rak-at phía sau Maqa-m Ibrahim nếu như thuận tiện, còn nếu việc đó gây nhiều bất tiện trong những thời điểm đông người thì hãy dâng lễ tại bất kỳ nơi nào trong Masjid (thánh đường).*”⁽²⁸⁾.

12- Và một trong các điều không đúng tiếp theo là một số người đi Tawaf thường đứng lại để sờ vào Maqa-m Ibrahim, vành hình cung Alhijr, chặn phủ Ka’bah hay các bức tường của Ka’bah. Những việc làm Sunnah khi Tawaf là chỉ có việc chào Salam, hôn cục đá đen và đưa tay chào Salam đến Arruknul-

⁽²⁷⁾ “Nghi thức Hajj” của Ibnu Uthaymeen trang 32

⁽²⁸⁾ “Tahqeeq wal-i-dhah” “Chúng thực và làm rõ” trang 31

yama-ni. Việc chào Salam và hôn cục đá đen chỉ khuyến khích khi nào không gặp khó khăn, còn nếu có trở ngại thì chỉ cần đưa tay chào là đủ; riêng đối với việc đưa tay chào Salam mỗi khi đến Arruknul-yama-ni nếu như có khó khăn thì thôi không làm gì cả.

Sheikh Islam Ibnu Taymiyah nói: “... và đối với các bức tường của ngôi đền, Maqa-m Ibrahim, và những gì nằm trong các Masjid (thánh đường) trên trái đất này cũng như các bia mộ của các vị Nabi, các nhà hiền lương ngoan đạo, như chỗ ở của Nabi Muhammad ﷺ, chỗ mà Người thường đứng dâng lễ nguyện hay những nơi nào khác có dấu tích của các vị Nabi, thì tất cả những thứ đó không được phép chào Salam hay hôn chúng. Điều này được thống nhất bởi toàn thể các học giả Islam.”⁽²⁹⁾

13- Và một trong các điều sai liên quan đến nữ giới: Một số phụ nữ cũng cố sức tham gia chen lấn với đàn ông mỗi khi đến cục đá đen. Sự chen lấn và đụng chạm nam nữ này có thể dẫn đến những điều không hay khó lường được. Việc hôn cục đá đen không phải là việc làm bắt buộc (Wa-jib) mà chỉ là Sunnah (khuyến khích) nếu như không gặp khó khăn hoặc gây ra nhiều điều không tốt. Nếu nữ giới cố chen lấn với

⁽²⁹⁾ Bộ Fata-wa quyển 26 trang 121

nam giới chỉ để thực hiện những điều Sunnah mà bất chấp bản thân rơi vào những điều Haram thì việc từ bỏ điều Sunnah để tránh điều Haram là điều nên làm. Một cảnh tượng không thể ngờ nổi là một số phụ nữ không những cố chèn lấn mà còn dùng cả bạo lực để xô xát giống như đàn ông. Tại sao người Muslim phải làm vậy tại nơi thiêng liêng này? Cầu xin Allah soi sáng và hướng dẫn những ai không hiểu biết.

14- Và một trong những điều sai lệnh nữa là một số người nam đi Tawaf sau khi Tawaf xong thì họ vẫn thản nhiên để trần vai phải rồi dâng lễ nguyện Salah trong tình trạng như thế. Điều này đã phạm hai cái sai:

- Thứ nhất: Sunnah để trần vai bên phải chỉ yêu cầu trong lúc Tawaf Qudu-m như đã được nói rõ ở phần trên.

- Thứ hai: Việc làm này đã rơi vào điều cấm Haram mà Nabi ﷺ đã ngăn cấm không được để vai trần khi dâng lễ nguyện Salah. Theo lời thuật của Abu Huroiroh رضي الله عنه rằng Nabi ﷺ có nói:

« لَا يُصَلِّي أَحَدُكُمْ فِي الثَّوْبِ الْوَاحِدِ لَيْسَ عَلَى عَاتِقَيْهِ شَيْءٌ » (رواه البخاري)

“Không ai trong các người được phép dâng lễ nguyện Salah trong một cái áo mà trên vai chẳng có gì che đậy cả” (Albukhari).⁽³⁰⁾

Và việc để vai trần còn là nguyên nhân gây hại cho da khi phải phơi nó dưới ánh nắng mặt trời.

Và việc để trần vai phải dường như đã là một dấu hiệu nhận biết cho người làm Hajj đang trong tình trạng Ihram đối với đại đa số mọi người, thậm chí người ta đã cho lên các quyển sách, các tạp chí những hình ảnh của người mặc đồ Ihram để vai trần một bên như thể là muốn nói rằng người làm Hajj phải mặc đồ Ihram luôn luôn theo kiểu này.⁽³¹⁾

15- Và một trong những điều sai phổ biến của người làm Hajj hay Umrah là họ thường định tâm bằng lời nói mỗi khi bắt đầu Tawaf và Sa-i.

Học giả Ibnu Al-Qayyim nói trong lời thuật về cách thức thực hiện Hajj của Nabi ﷺ: *“Và Người không nói là tôi định tâm Tawaf bảy dòng thế này hay thế*

⁽³⁰⁾ Xem bộ phân tích và giải thích hadith Albukhari “AlFath” quyển 1 trang 471

⁽³¹⁾ Tạp chí tuyên truyền số 1044 trang 17

này... mà thực sự đó là điều Bid'ah, ngược lại với lời chỉ dẫn của Người.”⁽³²⁾

Sheikh Abdul Azeez bin Baaz rah nói: “Đối với việc dâng lễ nguyện Salah, Tawaf và những việc khác thì không nên định tâm bằng lời mà nói: Tôi định tâm dâng lễ nguyện thế này thế này, hay tôi định tâm đi Tawaf thế này thế này. Việc định tâm bằng lời như vậy là điều Bid'ah (điều đổi mới), và việc định tâm bằng lời một cách lớn tiếng là một việc làm xấu và tội lỗi bởi vì nếu việc định tâm bằng lời được giới luật quy định là chắc chắn Nabi rah đã chỉ dạy và trình bày rõ ràng cho công đồng tín đồ của Người bằng lời nói hay hành động của Người, và chắc chắn các vị ngoan đạo thời trước đã tiên phong làm trước chúng ta. Nhưng đích thực đã không có một sự di huấn nào đến từ Nabi rah hay bất kỳ một vị Sahabah nào của Người. Và hãy biết rằng những việc làm bid'ah đã được Nabi rah cảnh báo khi Người nói:

«... وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَالَّةٌ » (أخرجه مسلم)

“...và điều xấu xa và tội lỗi nhất trong các việc làm là điều bid'ah (đổi mới, cải biên) và tất cả những điều bid'ah đều lệch lạc” (Muslim).⁽³³⁾

⁽³²⁾ “Za-dul Ma-a'd” quyển 2 trang 225

⁽³³⁾ “Tahqeeq wal-i-dhah” “Xác minh và Chứng thực ” trang 15

Imam Alsan'a-ni ﷺ nói: “... không có quy định định tâm nói bằng lời khi Tawaf hay khi Takbir lễ nguyện Salah giống như nhiều người không hiểu biết đã làm, và đó là điều bid'ah đi ngược lại với giáo luật.”⁽³⁴⁾.

16- Và một trong những điều không đúng là một số người làm Hajj hay Umrah mỗi khi Tawaf wida' (Tawaf chia tay) xong, khi ra khỏi Masjid (thánh đường) Haram thì họ đi lùi (hướng mặt về Masjid mà đi ngược về sau) chứ không đi bình thường.

Sheikh Islam Ibnu Taymiyah ﷺ nói: “Khi ra khỏi Masjid thì chớ đứng lại, chớ nhìn qua nhìn lại hay đi lùi về sau.”⁽³⁵⁾.

Học giả Ibnu Alha-j ﷺ nói: “Hãy coi chừng một số điều Bid'ah mà một số người thường hay làm, đó là khi nào muốn rời Makkah thì họ đi lùi để rời khỏi Masjid... Họ cho rằng đó là thể hiện sự tôn kính. Nói đúng hơn đó là điều Bid'ah đáng khiển trách bởi vì nó không được dựa trên cơ sở của nền tảng giáo lý Islam và cũng không một ai trong các bậc tiền bối ngoan đạo trước kia (cầu xin Allah hài lòng về họ) đã làm như thế

(34) “Nghi thức Hajj của Alsan'a-ni” trang 54

(35) Bộ Fata-wa quyển 26 trang 143

trong khi họ là những người luôn rất mực tiên phong trong việc noi theo Sunnah của Nabi ﷺ.”

17- Một số người đi Tawaf mỗi khi không thể chạm tay chào Salam đến Arruknul-yama-ni thì họ ra dấu và Takbir vì họ suy luận dựa theo hình thức được thực hiện đối với cục đá đen. Và đứng ra đối với Arruknul-yama-ni thì chỉ có việc chạm tay chào Salam nó nếu có thể, còn nếu gặp khó khăn và bất tiện thì bỏ qua không ra dấu hay Takbir gì cả.

Sheikh Abdul Azeez bin Baaz ؒ nói: “*Nếu trường hợp gặp khó khăn bất tiện trong việc chạm tay chào Salam Arruknul-yama-ni thì cứ bỏ qua và tiếp tục Tawaf chứ không được ra dấu và Takbir bởi vì việc làm đó không có bằng chứng từ di huấn của Nabi ﷺ theo những gì mà chúng tôi được biết.*”⁽³⁶⁾.

18- Và một trong các điều không đúng là việc Sa-i giữa hai ngọn đồi Safa và Marwah cả bảy mươi bốn vòng, kết thúc tại Safa. Đúng theo Sunnah thì chỉ có bảy vòng tức phải kết thúc vòng cuối tại Marwah. Từ các Hadith nói về cách thức thực hiện Hajj

⁽³⁶⁾ “Al-Tahqeeq wa Al-Idha-h” “Xác minh và chứng thực” (30-31)

của Nabi chó thấy Người chỉ Tawaf bảy vòng và kết thúc vòng cuối hay vòng thứ bảy tại Marwah.⁽³⁷⁾

19- Và một trong các điều không đúng là một số người đi Sa-i đã quan niệm rằng việc Sa-i sẽ không được hoàn tất một cách trọn vẹn nếu như không leo lên đến cuối của cả hai ngọn đồi Safa và Marwah để bắt đầu và kết thúc một vòng. Và một số khác thì cho rằng việc đó sẽ là điều tốt hơn nếu như được thực hiện. Thật ra không phải như thế, bởi chỉ cần xác định là đã thực sự đến Safa hay Marwah là Sa-i đã có giá trị.

Học giả Ibnu A'bidī-n nói trong Al-Ha-shiyah: *“Những gì mà một số người thuộc thành phần Bid'ah*

⁽³⁷⁾ Học giả nổi tiếng chuyên về Hadith, Sheik Alba-ni, đã phân bác lại lời của những ai cho rằng Nabi ﷺ đã Sa-i cả bảy 14 lần và Người đã tính một lần đi và trở lại là một vòng: (Học giả Ibnu Al-Qayyim có nói trong “Za-dul Ma-'ad”: *“Và đây là lời nói hoàn toàn sai lệch về Nabi ﷺ. Không có một sự dân truyền nào về điều đó và cũng không một ai trong các vị Imam lỗi lạc và chính trực của Islam - những vị mà những câu nói của họ đã trở thành bất hủ-, nói như vậy, và cho dù một số học giả sau này cũng được mệnh danh là các Imam nhưng những gì đã xác minh rõ ràng về sự sai lầm của câu nói này thì tất cả đều không có sự bất đồng nhau rằng Người ﷺ đã kết thúc Sa-i tại đồi Marwah. Như vậy nếu nói một lần đi và trở lại giữa hai ngọn đồi là một vòng thì vòng cuối cùng được kết thúc tại Safa mới phải.”* Nghi thức Hajj của Nabi ﷺ trang 60.

và không hiểu biết đã có leo trèo lên đến sát thành tường thực sự đã đi ngược lại với cách thức của những người theo phái Sunnah và Jama-ah (Phái theo đúng đường lối của Nabi ﷺ và các vị Sahabah của Người).⁽³⁸⁾

20- Và một trong các điều không đúng liên quan đến nghi thức Sa-i là một số người lại dâng lễ nguyện Salah hai Rak-at sau Sa-i giống như hai Rak-at sau Tawaf ngôi đền Ka'bah. Việc dâng lễ nguyện Salah hai Rak-at sau khi Tawaf ngôi đền Ka'bah là điều xác thực từ Nabi ﷺ, còn dâng lễ nguyện Salah hai Rak-at sau Sa-i là điều cải biên đi ngược lại với sự hướng dẫn và chỉ dạy của Nabi ﷺ, còn nếu lấy việc dâng lễ nguyện hai Rak-at sau Tawaf để suy ra rằng nên dâng lễ nguyện Salah hai Rak-at sau Sa-i là hoàn toàn không thể chấp nhận bởi vì nó đi ngược lại với bằng chứng xác thực đang hiện có trong giáo lý về Sa-i.⁽³⁹⁾

⁽³⁸⁾ Bộ chú thích của Ibnu Uthaymeen quyển 2 trang 500.

⁽³⁹⁾ Sheikh Al-Ba-ni nói: “Họ cho rằng dâng lễ nguyện Salah hai Rak-at sau Sa-i là việc khuyến khích được suy luận dựa trên việc dâng lễ hai Rak-at sau Tawaf. Học giả Ibnu Alhama-m nói trong Al-Fath (2/106-107): “Không cần thiết đến việc suy luận này vì đã có bằng chứng xác thực và đó là Hadith được thuật lại bởi Almuttalib bin Abi Wida-ah: Tôi đã nhìn thấy Thiên Sứ của Allah khi Người thực hiện xong Sa-i của Người thì... Người dâng lễ hai Rak-at tại chỗ Tawaf. Và lúc đó không có ai đi Tawaf cả.. do Ahmad và Ibnu Ma-jah ghi lại.” Tôi bảo: Đây là

21- Và một trong các điều không đúng liên quan đến nghi thức Tawaf và Sa-i là một số người vẫn thản nhiên đi Tawaf và Sa-i mặc dầu cuộc dâng lễ nguyện bắt buộc đã được bắt đầu. Họ làm vậy chỉ vì muốn được hoàn tất một dòng nào đó mà bất chấp việc để mất đi một Rak-at cùng với tập thể⁽⁴⁰⁾. khi được hỏi về việc khi lễ nguyện Salah bắt buộc đã được tiến hành mà người làm Hajj hay Umrah vẫn chưa xong Tawaf hoặc Sa-i thì Sheikh Abdul Azeez bin Baaz trả lời: *“Người đó phải cùng với mọi người dâng lễ nguyện rồi sau đó tiếp tục hoàn tất việc Tawaf và Sa-i của mình, tiếp tục hoàn tất phần còn lại được tính từ thời điểm y dừng lại dâng lễ.”*⁽⁴¹⁾.

quả là điều kinh ngạc cho một học giả thật khéo léo như vậy. Y đã lấy từ “Sa-i” để thay vào chỗ của từ “bảy” và từ “bảy” mới là từ đúng trong lời Hadith được ghi bởi Ibn Ma-jah số (2958) và trong bộ Musnad thì nó là từ “thứ bảy” và trong những bộ ghi chép khác thì được ghi: ((Người đã đi Tawaf bảy dòng rồi sau đó Người dâng lễ nguyện Salah hai Rak-at trên đôi giày của Người)). Mặt khác Hadith này nguyên thủy của nó đã là không chính xác về đường dẫn và nó được liệt kê vào các loại Hadith kém chính xác (932). Cách thức hành hương Hajj của Nabi (121)

⁽⁴⁰⁾ Cách thức hành hương Hajj của Nabi của học giả Al-Ba-ni trang 121

⁽⁴¹⁾ “Fata-wa (hỏi đáp) quan trọng” trang 42

22- Và một trong các điều không đúng trong nghi thức Sa-i là một số người đi Sa-i mà vẫn cứ để trần vai bên phải trong khi theo Sunnah việc mặc Ihram để trần vai bên phải là chỉ yêu cầu cho Tawaf Qudu-m thôi. (Đừng để trần vai bên phải trong lúc Sa-i bởi vì không có cơ sở cho việc làm đó, Imam Ahmad nói: “*Tôi chưa từng nghe nói một điều gì về việc đó.*”⁽⁴²⁾).

23- Và một trong các điều không đúng là một số người đi hành hương Hajj thường rời Arafah trước lúc mặt trời lặn. Và đây là việc làm bị nghiêm cấm Haram bởi vì nó đã trái với Sunnah của Nabi ﷺ khi Người đã đứng ở Arafah cho đến khi mặt trời đã lặn khuất. Và việc rời Arafah trước lúc mặt trời lặn là việc làm của những người thời trước Islam Alja-hiliyah.⁽⁴³⁾

Sheikh Islam Ibnu Taymiyah رحمه الله nói: “*Họ ở Arafah đến khi mặt trời lặn và họ không được rời Arafah cho tới khi mặt trời đã lặn khuất. Và khi nào*

⁽⁴²⁾ “Mufti-dul Ana-m” “Điều hữu ích cho nhân loại” quyển 1 trang 226. Lưu ý: Imam Ahmad có ghi lại Hadith trong Musnad của ông (4/223) rằng Nabi đã để trần vai bên phải khi Sa-i giữa đồi Safa và Marwah nhưng đường dẫn truyền Hadith này rất yếu và kém trung thực.

⁽⁴³⁾ Nghi thức Hành hương của Ibnu Uthaymeen trang 36

mặt trời đã lặn thì họ có thể rời đi nhưng không được qua khỏi hai vạch mốc ranh giới của Arafah mà phải đợi đến khi mặt trời đã khuất hoàn toàn.”⁽⁴⁴⁾.

Sheik Abdul Azeez bin Baaz rah nói: “Không được rời đi khỏi Arafah trước lúc mặt trời lặn bởi Nabi rah đã dừng chân ở đó cho tới khi nào mặt trời đã khuất hoàn toàn và Người bảo: “**Hãy lấy các nghi thức từ Ta**”⁽⁴⁵⁾ tức hãy noi theo các nghi thức của ta.” (Hadith do Ahmad ghi lại).

24- Vội vã, hấp tấp vì muốn rời Arafah để đi đến Muzdalifah mà gây ra tình trạng chen lấn và xô xát lẫn nhau. Ta thấy đại đa số những người làm Hajj thường hồi hả, gấp gáp thúc giục nhóm, đoàn của họ cố nhanh chân để đến Muzdalifah, họ hô hào, la hét, người này xô đẩy người kia tạo ra khung cảnh nhốn nháo, tiếng la hét, tiếng chửi bới hòa trong tiếng Du-a thật không hay tí nào. Và tất cả những việc làm này đã phản bác lại tác phong và phẩm cách của người Muslim và nhất là vào những thời gian thiêng liêng như thế này.

⁽⁴⁴⁾ Bộ Fata-wa quyển 26 trang 134.

⁽⁴⁵⁾ “Attahqeeq wa Al-Idhah” “Xác minh và chứng thực” trang 41 và hadith này cũng được Muslim ghi lại với lời (Các người hãy lấy các nghi thức mà làm theo bởi vì quả thật ta không biết ta không thể trở lại hành hương Hajj sau lần hành hương này hay không) (2/943)

Học giả Ibnu Alha-j رحمہ اللہ nói: “*Không nên chen lấn gây sự tắc nghẽn và đông nghẹt cho mọi người mà hãy từ tốn, nếu thấy chỗ nào trống thì mới bước nhanh đi.*”⁽⁴⁶⁾.

Sheikh Islam Ibnu Taymiyah رحمہ اللہ nói: “*Nếu khi nào rời Arafah sau khi mặt trời đã lặn thì hãy từ từ mà đi một cách ôn hòa, nghiêm trang và kính sợ Allah.*”

25- Và một trong các điều không đúng liên quan đến Muzdalifah là một số người hành hương Hajj thường bận rộn với việc tìm kiếm các viên đá để chuẩn bị cho ném Jamarat mà không thực hiện lễ nguyện Maghrib và I'sha ngay khi đến Muzdalifah.

Học giả Ibnu Alha-j nói: “*Việc dâng lễ nguyện Salah Maghrib và I'sha chung với nhau ngay khi vừa đến Muzdalifah là Sunnah. Nhưng ngày nay việc làm Sunnah này đã bị bỏ quên đến nỗi dường như không một ai biết điều đó. Và sẽ là điều tốt lành và ân phước cho những ai làm sống lại việc làm Sunnah này. Đa số người khi được nói đến việc dâng lễ Maghrib và I'sha chung với nhau ở tại Muzdalifah thì hầu như họ cứ nghĩ rằng hình thức của nó giống như dâng lễ chung với nhau giữa Zhuhur và Asr tại Arafah. Việc dâng lễ*

⁽⁴⁶⁾ Bộ Fata-wa quyển 26 trang 134

chung giữa hai lễ nguyện Maghrib và I'sha ở Muzdalifah được yêu cầu phải thực hiện ngay khi tới đó để noi theo Sunnah của Nabi ﷺ⁽⁴⁷⁾

Sheikh Abdul Azeez bin Baaz rah nói: “Một số người cứ tưởng việc đi nhặt các viên đá dành cho việc ném Jamarat là việc phải thực hiện ngay khi vừa đến Muzdalifah trước việc dâng lễ nguyện Salah. Họ còn cho rằng đó là điều được quy định trong giáo luật. Và đây là điều sai lầm không có cơ sở; Nabi không bảo chúng ta nhặt các viên đá ngoại trừ sau khi đã bắt đầu rời đi để đến Mina và việc nhặt đá này có thể nhặt lượm ở bất kỳ chỗ nào chứ không phải nhất nhất là ở Muzdalifah, thậm chí có thể nhặt lượm đá tại Mina cũng được.”⁽⁴⁸⁾

26- Và một trong các điều không đúng ở Muzdalifah là có rất đông người làm Hajj đã dâng lễ nguyện Salah Maghrib và I'sha không hướng mặt về Qiblah và kể cả dâng lễ nguyện Salah Alfajr. Điều bắt buộc là phải hướng mặt về Qiblah khi dâng lễ nguyện Salah cho nên phải cố gắng xác định hướng Qiblah bằng cách hỏi thăm những ai có hiểu biết. Và

⁽⁴⁷⁾ “Almadkhal” quyển 4 trang 232

⁽⁴⁸⁾ “AltaHQeeq wa Al-Idhah” “Xác minh và chứng thực” trang 41-

nếu sự lệch hướng Qiblah chỉ một ít thì không vấn đề gì đáng ngại mỗi nhóm, đoàn lại dâng lễ theo hướng khác nhau. Điều đó chứng tỏ đã có sự lơ là không cẩn thận trong việc xác định Qiblah nên một nhóm người này dâng lễ hướng này còn nhóm kia thì hướng khác.

27- Và một trong những điều không đúng là một số người làm Hajj mỗi khi ném Jamarat thì họ thường kèm theo lời nguyền rủa, chửi bới và quát lớn tiếng với ý nghĩ là để chửi rủa Shaytan. Thậm chí, chúng tôi đã từng thấy - lời của Sheikh Ibnu Uthaymeen - có người đã trèo lên trụ rồi dùng dép, cục đá to đập mạnh một cách giận dữ vào trụ Jamarat và đã làm trúng và gây thương tích cho mọi người nhưng y vẫn cứ tiếp tục đánh đập dữ dội một cách kích động và những người khác ở xung quanh thì cười và reo vui giống như là đang xem một cảnh vui nhộn trong rạp chiếu phim vậy. Chúng tôi đã nhìn thấy cảnh tượng đó khoảng thời gian trước khi các cây cầu được xây và các trụ Jamarat được xây cao thêm. Và tất cả những hành động đó đều dựa theo quan niệm là người hành hương dùng đá ném Shaytan. Nhưng điều này thật ra không có cơ sở nào cả.⁽⁴⁹⁾

⁽⁴⁹⁾ Nghi thức Hajj của Ibnu Uthaymeen trang 40 – 41.

28- Và một trong các điều sai là một số người làm Hajj dùng những cục đá to, dẹp, giày, và thậm chí cả những khúc gỗ. Và đây quả là một việc làm sai trái rất nghiêm trọng đi ngược lại với những gì mà Nabi ﷺ đã hướng dẫn và chỉ bảo cho cộng đồng tín đồ qua các lời nói và hành động của Người. Thật sự Nabi ﷺ chỉ dùng các viên đá nhỏ như hạt sỏi và Người đã bảo cộng đồng của Người phải ném như Người, và Người đã cảnh báo họ không nên vượt qua giới hạn của giáo luật. Và việc sai trái nghiêm trọng này là do tư tưởng sai lệch rằng ném trụ Jamarat là ném Shaytan.⁽⁵⁰⁾

29- Và một trong các điều sai trái là một số người làm Hajj đã tiến đến các trụ Jamarat một cách thô bạo và hung hăng, họ không sợ Allah, Đấng Tối Cao và họ cũng chẳng có lòng thương xót các bề tôi của Allah. Hành động của họ đã gây hại đến những người Muslim xung quanh họ từ những việc chửi bới, ném đá loạn xạ không theo cung cách chỉ dạy của Nabi ﷺ.

30- Và một trong các những điều không đúng liên quan đến nghi thức cạo đầu và cắt ngắn tóc là

⁽⁵⁰⁾ Nghi thức Hajj của Ibnu Uthaymeen trang 40 -41

một số người làm Hajj hay Umrah khi cạo đầu thì họ chỉ cạo đầu một phần và chừa lại một phần, còn khi cắt ngắn tóc thì họ lại chỉ cắt lấy một ít tóc ở phần trước đầu, hoặc một ít sau ót hoặc một ít ở hai bên.

Sheikh Abdul Azeez bin Baaz rah nói: “*Theo quan điểm đúng nhất trong hai quan điểm bất đồng của giới học giả là sẽ không hợp thức đối với việc chỉ cắt lấy một ít tóc từ phần nào đó của đầu hoặc chỉ cạo đầu một phần và chừa lại một phần. Cách hợp thức là bắt buộc phải cạo hết toàn đầu nếu muốn cạo hoặc phải cắt ngắn đều hết toàn đầu nếu muốn cắt ngắn tóc. Và khi cạo hay cắt ngắn tóc, tốt nhất là nên bắt đầu từ phần bên phải của đầu.*”⁽⁵¹⁾

Sheikh Abdullah bin Hami-d rah nói: “*...Khi nào đã thực hiện xong nghi thức Sa-i thì người làm Hajj Tamattu’a hãy cạo đầu hết toàn đầu hoặc cắt ngắn tóc hết toàn đầu và sau khi cạo đầu hoặc cắt ngắn tóc xong thì y sẽ không còn trong tình trạng Ihram nữa (tức không còn bị cấm các điều cấm dành cho những người đang trong Ihram) ... Nhưng phải bắt buộc cắt ngắn tóc đều hết toàn bộ trên đầu, đây là quan điểm đúng nhất trong hai quan điểm của giới học giả.*”⁽⁵²⁾

⁽⁵¹⁾ “Fata-wa quan trọng trang” trang 45

⁽⁵²⁾ “Hướng dẫn Hajj” trang 34

Sheikh Ibnu Uthaymeen rahimahullah nói: “*Bắt buộc phải cạo hết toàn đầu, và cũng tương tự cắt ngắn tóc phải cắt ngắn hết toàn đầu, và ai có bím tóc thì hãy cắt lấy khoảng một đốt ngón tay của bím tóc.*”⁽⁵³⁾

Trong mục trả lời của Ủy Ban Thường Trực Islam xoay quanh chủ đề này có nói: “*Điều bắt buộc cho việc cạo hay cắt ngắn tóc là phải thực hiện đều hết trên toàn bộ cái đầu đối với Hajj hay Umrah. Và người nào chỉ cắt lấy tóc từ phần dưới của đầu và bỏ các phần khác của đầu, theo quan điểm đúng nhất trong các quan điểm của giới học giả thì việc làm đó chưa hợp thức, và đó không phải là đường lối của Nabi Muhammad bin Abdullah salallahu alayhi wa alayhi salam.*”⁽⁵⁴⁾

31- Một số người làm Hajj quan niệm rằng việc viếng thăm Masjid của Nabi tại Madinah là việc làm gắn liền với Hajj hoặc là một nghi thức trong các nghi thức của Hajj. Và đó thật là một điều sai lầm, bởi vì viếng thăm Masjid của Nabi salallahu alayhi wa alayhi salam không yêu cầu thời gian nhất định hay thời điểm cụ thể nào trong năm và nó cũng chẳng có quan hệ hay dính dáng gì đến nghi thức Hajj cả. Có nghĩa là người nào đi làm Hajj và

⁽⁵³⁾ “Phương thức” trang 24

⁽⁵⁴⁾ “Fata-wa liên quan đến Hajj, Umrah và Viếng thăm” trang 81-

không viếng thăm Masjid của Nabi ﷺ thì Hajj đó của y vẫn được hoàn tất và có giá trị⁽⁵⁵⁾. Và những gì được lấy làm bằng chứng và cơ sở cho những ai nói rằng viếng thăm Masjid của Nabi ﷺ có liên quan đến Hajj là các Hadith bịa đặt, không trung thực, không được xác thực từ Nabi ﷺ. Và một trong những Hadith không trung thực tiêu biểu là Hadith (***Người nào đi làm Hajj mà không viếng thăm Ta có nghĩa là y đã quay lưng lại với Ta***). Khi được hỏi về Hadith này thì Sheikh Abdul Azeez bin Baaz ؒ nói: “*Đây là Hadith do Ibnu Udai và Adda-ruqutni ghi lại với đường dẫn truyền đến từ lời thuật Abdullah bin Umar, rằng Nabi ﷺ đã nói: (Người nào đi làm Hajj mà không viếng thăm Ta có nghĩa là y đã quay lưng lại với Ta). Hadith này là kém chính xác, có người bảo nó là Hadith bịa đặt không trung thực, và đó là do đường truyền từ Muhammad con ông Annu'man bin Shabl Alba-hili từ cha của ông và cả hai người họ đều được coi là rất kém chính xác. Học giả Adda-ruqutni nói rằng người ta chỉ phê bình và chỉ trích con ông Annu'man thôi còn riêng ông Annu'man thì không. Và Hadith này cũng được Albaraz ghi lại nhưng trong đường dẫn có Ibrahim Alghafa-ri là người yếu kém. Còn Albayhaqi ghi lại Hadith này*

⁽⁵⁵⁾ “Nghi thức Hajj của Alfawzan” trang 54

qua lời thu
truyền của ı

Một Số Điều Không Đúng Trong
Nghi Thức Hajj - Umrah - Thăm Viếng

đường dẫn

Sheikh Islam Ibnu Taymiyah ؒ nói: “... Còn đối với Hadith - Người nào đi hành hương Hajj đến ngôi đền Ka’bah mà không viếng thăm Ta là coi như đã quay lưng lại với Ta - thì quả thật, nó không được một ai trong giới học giả chuyên về Hadith trích dẫn cả bởi vì nó là Hadith bịa đặt, không có thật từ Thiên Sứ của Allah, tức có nghĩa là nội dung của nó đã đi ngược lại với Ijma’ (điều đã được toàn thể học giả và các tin đồ Islam thống nhất), bởi lẽ, việc quay lưng lại với Thiên Sứ ﷺ là một trong các đại tội nghiêm trọng, không, mà phải nói là phạm tội Kufr (sự phủ nhận đức tin) và đạo đức giả Nifa-q. Ngược lại, Nabi ﷺ là người mà chúng ta phải nên hết mực tôn kính và yêu quý hơn cả người thân và tài sản của chúng ta, bởi Nabi ﷺ đã nói:

«فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ
وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ» (رواه البخاري)

“Và Ta thể bởi Đáng mà bản thân Ta lệ thuộc vào đôi tay của Ngài rằng không một ai trong các người có đức tin vững chắc cho đến khi nào ta trở thành người

(56) “Fata-wa liên quan đến các giáo luật về Hajj, Umrah và Viếng thăm” trang 147 - 148

mà y yêu quý hơn cả cha của y, con của y và tất cả những người khác” (Albukhari).⁽⁵⁷⁾

32- Và một trong các điều sai hết sức nghiêm trọng mà một số người đi viếng thăm mộ của Nabi ﷺ thường mắc phải là họ cầu nguyện một cách lớn tiếng và họ nghĩ rằng việc du-a (cầu nguyện) tại mộ của Người là việc làm đức hạnh và ngoan đạo. Đây quả thật không phải là điều được giáo luật quy định mà là một việc làm sai quấy rất nghiêm trọng bởi vì giáo luật không cho phép du-a (cầu nguyện, khẩn vái) ở các mộ. Người nào muốn du-a thì hãy du-a đến Allah, duy nhất một mình Ngài, không được du-a cái gì khác ngoài Ngài. Do đó, việc du-a đến các ngôi mộ không những là việc làm Bid’ah (cải biên và đổi mới không có trong sứ mệnh của Nabi ﷺ) mà nó còn là phương tiện dẫn đến đại tội Shirk (gán ghép với Allah một đối tác ngang hàng). Các bậc tiền bối ngoan đạo trước kia không người nào du-a tại mộ của Nabi ﷺ cả mà họ chỉ chào Salam, và mỗi khi chào Salam xong là họ rời đi ngay lập tức. Như vậy khi nào muốn du-a thì hãy hướng mặt về Qiblah, hãy du-a trong Masjid nhưng không phải tại ngôi mộ và cũng không được hướng mặt đến ngôi mộ

⁽⁵⁷⁾ “Fata-wa toàn phần” quyển 27 trang 25

bởi Qiblah của du-a là Ka'bah Thiêng Liêng. Cho nên hãy cẩn trọng!⁽⁵⁸⁾

33- Và một trong các điều sai hết sức nghiêm trọng mà một số người đến viếng thăm Masjid của Thiên Sứ ﷺ thường mắc phải là ngoài việc viếng Masjid của Người thì họ còn đi viếng các nơi trong Madinah và các Masjid khác không được giáo luật quy định nên đi thăm viếng. Việc đi viếng các địa điểm khác ngoài Masjid của Nabi ﷺ là việc không có trong quy định của giáo luật, ngược lại, đó là việc Bid'ah bị nghiêm cấm. Và tiêu biểu cho điều Bid'ah không nên làm là đi viếng Masjid Ghama-mah, Masjid Qiblatain, Masjid Almasa-jid Assab-'ah và những địa điểm khác được những người dân thường thiếu hiểu biết tuyên truyền. Quả thật, giáo luật chỉ quy định khuyến khích viếng thăm Masjid của Thiên Sứ ﷺ và Masjid Quba' mục đích để được dâng lễ nguyện Salah tại hai nơi đó. Còn riêng đối với các Masjid khác trong Madinah thì chúng cũng giống như bao Masjid thông thường khác trên mặt đất không có gì đặc biệt hay vượt trội nhau về ân phước cả. Mỗi tín đồ Muslim phải thực sự lưu ý về điều đó, đừng để mất công sức, tiền bạc và tốn thời giờ vô ích cho những việc làm mà nó khiến bản

⁽⁵⁸⁾ “Nghi thức Hajj của AlFawzan” trang 52

thân mình rời xa lòng thương xót của Allah. Bởi lẽ, người nào làm một việc thờ phượng nào đó mà nó không được Allah hay Thiên sứ của Ngài quy định thì việc làm đó sẽ không được chấp nhận mà ngược lại còn mang tội với Allah. Nabi ﷺ nói:

« مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ » (رواه مسلم)

“Ai làm một việc làm nào đó mà nó không phải là mệnh lệnh của ta thì người đó sẽ không được thừa nhận” (Muslim).

Và không có bằng chứng nào, cơ sở nào từ mệnh lệnh của Nabi ﷺ hay từ việc làm của Người cho thấy phải nên viếng thăm Masjid Almasa-jid Assab-‘ah, Masjid Qilatain, Masjid Alghama-mah, mà thật ra, đó là việc làm Bid’ah (đổi mới, không có trong giáo luật).⁽⁵⁹⁾

34- Và một trong các điều sai quấy thật nghiêm trọng nữa là việc quay mặt hướng đến ngôi nhà của Nabi (tức mộ của Người, giờ đã nằm bên trong Masjid của Người) mỗi khi du-a (cầu nguyện và khấn vái).

⁽⁵⁹⁾ “Nghi thức Hajj của AlFawzan” trang 57 -58

Sheikh Islam Ibnu Taymiyah رحمته الله nói: “Không được du-a hướng mặt đến mộ của Nabi ﷺ vì đó là điều bị cấm bởi tất cả toàn thể các vị Imam lớn của Islam trong đó Imam Malik là vị khắt khe nhất về điều này. Và không được phép đứng tại mộ của Nabi ﷺ để du-a bởi vì đó là việc làm Bid'ah; không ai trong các vị Sahabah của Người đứng tại đó để du-a, tuy nhiên, họ có ở trong Masjid, hướng mặt về Qiblah khi muốn du-a.”⁽⁶⁰⁾

Soạn thảo:

Tiến sĩ Abdul-Aziz bin Muhammad Al-Sidhan

Dịch thuật: Abu Zaytune Usman Ibrahim

⁽⁶⁰⁾ “Fata-wa toàn phần” quyển 26 trang 147